

PLB - ne monologas, o dialogas

Irma Petraitytė-Lukšienė. „Bendruomenės kuriasi natūraliai, nes tam yra poreikis,“ – tai dr. Sandros Petraškaitės-Pabst mintis, išsakyta kasmetiniame Vokietijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavime, įvykusiame Berlyne lapkričio 11-13 dienomis. Į suvažiavimą susirinko lietuvių bendruomenių lyderiai iš Štutgarto, Hamburgo, Miuncheno, Hiutenfeldo ir kitų Vokietijos miestų. Tokie susitikimai turi senas tradicijas. Jie vyksta jau apie 50 metų.

pranešimą skaitė žurnalistas ir TV laidų vedėjas
Andrius Tapinas

„Kaip kursime naująją Lietuvą, kartu ar atskirai?“ – klausė savo pranešime garsus Lietuvos žurnalistas ir TV laidų vedėjas Andrius Tapinas. Jis analizavo aktualias Lietuvos problemas, Lietuvos ir užsienio lietuvių santykį bei kėlė klausimą, ko Lietuva tikisi iš emigrantų. Tarp pagrindinių Lietuvos problemų jis paminėjo nežinomą po šiais metais spalio mėnesį įvykusių rinkimų, Lietuvos vizijos nebuvimą, neinvestavimą į žmogų, migraciją ir su ja susijusį regionų ištuštėjimą, patogų užsienio lietuvių nematymą bei lietuvių bendruomenių potencialo neišnaudojimą. A. Tapinas skatino kalbėtis apie tai, kaip būtų galima išsireikalauti iš Lietuvos politikų dėmesio, kokius bendrus projektus būtų galima vykdyti, kokiais būdais pritraukti daugiau emigravusių lietuvių į savo gretas Lietuvoje, kaip kalbėtis ir sudominti jaunąją kartą. O ko gi Lietuva tikisi iš emigrantų? Pasak

žurnalisto, Lietuva tikisi emigrantų grįžimo. Ji taip pat tikisi balsų rinkimuose (paradoksas, kad politikai aplanko užsienio lietuvius likus tik trimis mėnesiams iki rinkimų). Andrius Tapinas pabrėžė, jog būtų itin naudingas dialogo stiprinimas tarp Lietuvos ir Vokietijos lietuvių bendruomenių, ypač tarp regioninių bendruomenių. Kartu jis negailėjo kritikos pačioms lietuvių bendruomenėms kalbėdamas apie skaičiais ir efektyvumu pagrįstų programų trūkumą. Gana svarbus reiškinys, turintis įtakos Lietuvos ir užsienio lietuvių santykiams, yra televizijos laidos apie emigravusius lietuvius. Andrius Tapinas pažymėjo, jog Lietuvos žiniasklaida, pavyzdžiui, TV laida „Emigrantai“, kuria tam tikrus užsienio lietuvių stereotipus. Būtų galima A. Tapinui paantrinti priduriant, jog šitos tikslingai apie užsienyje gyvenančius lietuvius kuriamos laidos (tarp jų ir „Pasaulio lietuvių žinios“), skirsto lietuvius į „mes“ (lietuviai Lietuvoje) ir „jie“ (lietuviai ne Lietuvoje). Toks požiūris prie lietuvių vienijimo neprisideda.

Susitikimo Berlyne metu buvo kalbama ir apie lituanistinę švietimą. Daugiakalbystės teorijų ekspertė dr. Sandra Petraškaitė-Pabst pasakojo apie strategijas, kurios lemia paveldėtos kalbos išlaikymą svetur, būtent aplinkos požiūrį į kalbos naudingumą ir prestižiškumą, reguliarų kalbos girdėjimą, įsitraukimą į emociingas ir žaismingas veiklas, susijusias su gimtąja kalba, taip pat apie knygų skaitymą bei filmų žiūrėjimą gimtąja kalba. Mokslininkė pažymėjo, jog nauja vaikų karta skaito per daug paviršutiniškai, todėl jie nebemoka užduoti klausimų. Jiems trūksta gilesnio turinio suvokimo, kuris kaip tik ir veda prie gilesnio mąstymo ir gilesnių vertybių. Ji rekomendavo atkreipti dėmesį į naujausias lietuvių kalbos mokymo priemones, tokias kaip platforma *e.mokykla.lt*, kelionės į Lietuvą, laišakai iš Lietuvos... „Lituanistiniam švietimui yra natūralesnis globalios Lietuvos konceptas,“ – pažymėjo dr. Sandra Petraškaitė-Pabst.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) yra Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių į Vakarų kūriny. Pasibaigus karui, Vakarų Europoje liko apie 80 000 lietuvių tremtinių pabėgėlių. Pasak istoriko ir sociologo dr. Vinco Bartusevičiaus, įkuriant PLB buvo iškelti du pagrindiniai tikslai: išlaikyti lietuviybę ir kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės. Šiandien požiūris į bendruomenę keičiasi. Ir turi keistis. Mes, Miuncheno Lietuvių Bendruomenės atstovai, bendruomenę matome kaip organizaciją, turinčią gilią šaknis ir labai įdomius, aktyvius, įvairias patirtis ir specialybes turinčius žmones. Iš šiandieninės perspektyvos suprantame lietuvių bendruomenę kaip platformą, kurioje žmonės, turintys bendras vertybes ir bendrus sąlyčio taškus, susitinka tam, kad rengtų bendrus projektus, keltų

klausimus, diskutuotų, kritikuotų. Kaip sakė Leonidas Donskis, kiekvienam lietuviui, išvykusiam į kitą šalį, būtina platforma savirealizacijai ir pripažinimui – tam, kad žmogus jaustųsi visavertis. Bendruomenė ir galėtų būti tam tinkama organizacija. Bendruomenėse slypi didelis potencialas turėti balsą ir įtaką visuomenėje, ir jis iki šiol nėra pažadintas. Lietuvių bendruomenių veiklos visame pasaulyje vis dar per daug koncentruojasi tik į savo etnokultūrinį palikimą kaip pagrindinį (vienintelį) metodą išsaugoti santykį su Lietuva. Taip pat žmonės per daug izoliuojasi savo bendruomenėse, domisi tik savo pačių temomis bei problemomis – tokios organizacijos neįdomios nei Vokietijai, nei jokiai kitai valstybei.

Taigi Miuncheno Lietuvių Bendruomenės tikslas yra ne tik sujungti angažuotus lietuvius Miunchene, ne tik kurti dialogą su Lietuvos akademikais ir politikais, tačiau iš esmės stiprinti ryšius tarp Lietuvos ir Vokietijos politinių, mokslinių bei pilietinių organizacijų, šitaip prisidedant prie abiejų šalių komunikacijos ir kooperacijos stiprinimo. Lietuvių bendruomenės visame pasaulyje galėtų daugiau kooperotis su to miesto, tos šalies savivaldybėmis, universitetais, politinėmis partijomis, socialinėmis bei pilietinėmis organizacijomis. Lietuvos patirtis vertinga įvairiais aspektais, pavyzdžiui, politinių bei ekonominių krizių įveikimas, lietuviškos diasporos transformacija nuo Antrojo pasaulinio karo iki šių dienų (pabėgėlių krizės atžvilgiu ši tema yra ypač svarbi) ar Lietuvos tiesioginių santykių su Rusija geopolitika. Užsienyje gyvenantys lietuviai galėtų ypač efektyviai prisidėti prie kovos su Rusijos propaganda bendraudami su vietine valdžia, žiniasklaida, švietimo įstaigomis ir šitaip parodydami mūsų, lietuvių, poziciją. Taip būtų galima stiprinanti dialogą tarp valstybių ir, svarbiausia, atstovauti Lietuvai ne kaip pagalbos prašytojai, o kaip aktyviai, oriai Europos Sąjungos ir pasaulio valstybei.

Irma Petraitytė-Lukšienė

Miuncheno Lietuvių Bendruomenės pirmininkė,

Miuncheno Ludwigo Maximiliano universiteto doktorantė ir dėstytoja

Marytės Šmitienės nuotr.

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2016 m. gruodžio numeryje (10/552)

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

